

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.43

(Prot.25.; Nr.2.§)

2012. gada 11.maijs

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.p/11/03.01.-01./10

„Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 3. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Arati” un SIA „Flamenko” darbībās”

Konkurences padome 2010. un 2011.gadā veica Iepirkumu uzraudzības biroja datu bāzē www.iub.gov.lv pieejamās informācijas par pārtikas piegādēm pirmsskolas izglītības iestādēm 2010.gada 1.pusgadā Rīgas teritorijā monitoringu (turpmāk tekstā – Monitorings Nr.1) un 2011.gadā turpināja veikt monitoringu par pārtikas piegādēm pirmsskolas izglītības iestādēm 2010.gada 2.pusgadā Rīgas teritorijā (turpmāk tekstā – Monitorings Nr.2).

Monitoringa Nr.1 rezultāti uzrādīja, ka ir novērojama saistība starp SIA „Flamenko” (vienotais reģistrācijas numurs 40003737548) un SIA „Arati” (vienotais reģistrācijas numurs 40103259087) dalību konkursos, kā arī to, ka abi minētie uzņēmumi kopā un SIA „Flamenko” atsevišķi visbiežāk uzvarējušas tieši Kurzemes priekšpilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu rīkotajos pārtikas iepirkumos. Monitoringa Nr.2 rezultāti apliecināja Monitoringā Nr.1 konstatēto tendenci – arī 2010.gada 2.pusgadā Kurzemes priekšpilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu rīkotajos pārtikas iepirkumos skaitliski (pēc iepirkumu skaita) un pēc kopējās iepirkuma summas visbiežāk uzvarēja SIA „Flamenko”, savukārt pēc viena iepirkuma lielākās summas SIA „Flamenko” un SIA „Arati” apvienība.

Ņemot vērā Monitorings Nr.1 un Monitorings Nr.2 konstatētos faktus, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 24.pantu, Konkurences padome 20.05.2011. pieņēma lēmumu ierosināt lietu Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 3. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Arati” un SIA „Flamenko” darbībās (Prot.Nr.24, 3.§) (turpmāk tekstā – Lieta).

SIA „Arati” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kura reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40103259087, tās juridiskā adrese – Višķu iela 11-28, Rīga.

SIA „Flamenko” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kura reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003737548, tās juridiskā adrese – Sesku iela 11 k2-53, Rīga.

Lietas izpētes laikā tika iegūta informācija no: SIA „Arati”, SIA „Flamenko”, SIA „S.A.V.”, SIA „Svit un K”, SIA „LEMŪRS VG”, SIA „Ambers 99”, Rīgas 234.pirmsskolas izglītības iestādes, LR Uzņēmumu reģistra un Valsts ieņēmumu dienesta.

Izvērtējot Lietas izpētes gaitā iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Lietā iesaistītie komersanti

Lai gan SIA „Arati” un SIA „Flamenko” uzskatāmi par *de iure* neatkarīgiem tirgus dalībniekiem – katram no uzņēmumiem ir savi atšķirīgi īpašnieki, valdes locekļi un tie reģistrēti atšķirīgās juridiskajās adresēs, tomēr *de facto* SIA „Flamenko” un SIA „Arati” ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku, uz ko norāda šādi fakti:

- 1) SIA „Flamenko” valdes priekšsēdētājs ir SIA „Arati” valdes priekšsēdētāja tēvs;
- 2) SIA „Flamenko” un SIA „Arati” ir vienādā adresē: Rātsupītes iela 5, Rīga reģistrētas struktūrvienības, saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta 23.05.2011. vēstuli Nr.8.21.4.1.1/14457 un 05.03.2012. vēstuli Nr.8.21.4.1.1/7772;
- 3) SIA „Arati” strādā trīs bijušie SIA „Flamenko” darbinieki, saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta 23.05.2011. vēstuli Nr.8.21.4.1.1/14457; šie darbinieki darba attiecības ar SIA „Arati” uzsāka dažas dienas pēc darba attiecību pārtraukšanas ar SIA „Flamenko”;
- 4) Saskaņā ar 15.09.2011. Sarunu protokolu starp Konkurences padomes pārstāvjiem un SIA „Flamenko” direktoru L.Kirilovu un SIA „Arati” menedžeri M.Dubrovski: „*SIA „Arati” pārstāvis informēja, ka viņam nav paraksta tiesības SIA „Arati”. Šo kompāniju M.Dubrovskis pārstāv kā darbinieks. [...] L.Kirilovs apstiprināja, ka M.Dubrovskis var sniegt atbildes uz jautājumiem arī no SIA „Flamenko” puses, ievērojot, ka M.Dubrovskis ir lietas kursā par visām darbībām SIA „Flamenko” saistībā ar dalību publiskajos iepirkumos. M.Dubrovskis informēja, ka viņš gatavo piedāvājumus iepirkumiem*”. Kā arī saskaņā ar šo pašu Sarunu protokolu, skaidrojot SIA „Flamenko” sadarbību ar SIA „Arati”, saskaņā ar Sarunu protokolā ar SIA „Flamenko” un SIA „Arati” fiksēto (*). *M.Dubrovskis norādīja, ka SIA „Arati” pašlaik nestrādā.* (*)

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome secināja, ka Lietas ietvaros SIA „Flamenko” un SIA „Arati” ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.

2. Konkrētais tirgus

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu *konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu*. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu *konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces ģeogrāfiskais tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības*. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu *konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām*.

SIA „Arati” un SIA „Flamenko” nodarbojas ar pārtikas vairumtirdzniecību, piegādājot dažādas pārtikas preces.

Lietas ietvaros tika vērtēta pārtikas piegāde pirmsskolas izglītības iestādēm, kas pārtikas piegādātājus izvēlas, izsludinot publisko iepirkumu, saskaņā ar Publisko

iepirkumu likumu un par uzvarētāju tiek atzīts tas uzņēmums, kurš spēj piedāvāt zemāko cenu. No pieprasījuma puses pirmsskolas izglītības iestādes izsludinātā iepirkuma nolikumā iekļautie pārtikas produkti nevar tikt aizstāti, piemēram, kartupeļu vietā piegādājot burkānus, kā arī pārtikas produkti jāpiegādā saskaņā ar nolikumā minēto iepakojumu, svaru, u.c. kritērijiem.

Savukārt no piegādātāju puses nepastāv nekādu ierobežojumu – pirmsskolas izglītības iestāžu publiskajos iepirkumos par pārtikas piegādēm var piedalīties ikviens pārtikas vairumtirgotājs, kas spēj piegādāt pirmsskolas izglītības iestādes izsludinātā iepirkuma nolikuma prasībām un specifikācijai atbilstošus pārtikas produktus vai pārtikas produktu grupas. Tādējādi no piegādātāju puses pastāv plaša aizvietojamība.

Vairumā gadījumu pārtikas vairumtirgotāji, kas piegādā pārtiku pirmsskolas izglītības iestādēm, nereti pārtiku piegādā arī skolām, slimnīcām, u.c. publiskajām personām, līdz ar to pirmsskolas izglītības iestādes kā pasūtītāji pārtikas vairumtirgotājiem ir plaši aizvietojami.

Ņemot vērā līdzšinējo Konkurences padomes praksi, izvērtējot konkrētās preces tirgus definēšanas iespējas, Konkurences padome pieņem, ka Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē konkrētā prece ir preču kopums, par kuru bija organizēts iepirkums, neizdalot atsevišķi konkrētus produktus vai preču grupas, kā arī neapskatot atsevišķi katras pirmsskolas izglītības iestādes izsludināto iepirkumu.

Līdz ar to konkrētais tirgus, kas tika analizēts Lietā ir pārtikas piegāde publiskajiem iepirkumiem.

Savukārt konkrētais ģeogrāfiskais tirgus Lietā, ņemot vērā tirgus dalībnieku norādītos apsvērumus, kas tiek ņemti vērā, plānojot piegādes maršrūtus, kā arī izvēloties, kuru pirmsskolas izglītības iestāžu iepirkumos piedalīties, kā konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir uzskatāma Rīgas pilsēta un tās tuvākie rajoni/apkaimes.

3. Normatīvo aktu regulējums

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 3. un 5.punktā ir noteikts, ka *ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par: [..]*

3) tirgu sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus; [..];

5) piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šā piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 6.punktu „*konkurence – pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū*”.

Sāncensība nenotiek un konkurence ir izslēgta, ja konkurenti saskaņo savus plānus vai dara tos zināmus viens otram. Viens no konkurences pastāvēšanas pamatnosacījumiem – katram tirgus dalībniekam sava komerciālā politika ir jānosaka neatkarīgi. Šis princips izriet no Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas. Minētais gan neaizliedz tirgus dalībniekiem izvērtēt vai paredzēt konkurentu darbības, bet strikti nepieļauj tiešus vai netiešus kontaktus starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana.

Tā kā Konkurences padome šī lēmuma 1.punktā ir konstatējusi, ka SIA „Arati” un SIA „Flameko” šīs lietas ietvaros ir uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē, secināms, ka neizpildās Konkurences

likuma 11.panta pirmās daļas 3. un 5.punktā noteiktā tiesiskā pārākuma sastāvs SIA „Arati” un SIA „Flamenko” darbībās, piedaloties pirmsskolas izglītības iestāžu publiskajos iepirkumos 2010.gadā.

4. Lietā iegūtie pierādījumi

4.1. Pārtikas piegāde pirmsskolas izglītības iestādēm

Pirmsskolas izglītības iestāžu pārtikas produktu iepirkumi tiek rīkoti saskaņā ar standarta iepirkumu procedūrām. Uzņēmumiem, kuri vēlas piedalīties pirmsskolas izglītības iestāžu izsludinātajos pārtikas iepirkumu konkursos, nav saistošas nekādas specifiskas prasības, kas izriet no tā, ka, piemēram, pārtika tiek piegādāta maziem bērniem, bet galvenais priekšnosacījums – jāspēj piedāvāt tāda pārtika, kādu pirmsskolas izglītības iestāde ir norādījusi konkrētā iepirkuma nolikumā.

Pirmsskolas izglītības iestādes pārtikas produktu iepirkumus rīko saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu (*).

Rīgas pašvaldībā ir 158 pirmsskolas izglītības iestādes, kas ir sagrupētas pēc to atrašanās vietas: Centra rajons, Kurzemes rajons, Latgales priekšpilsēta, Vidzemes priekšpilsēta, Zemgales priekšpilsēta un Ziemeļu rajons¹. Pirmsskolas izglītības iestādes vairumā gadījumu līgumus par pārtikas piegādi slēdz uz vienu gadu. Līdz ar to pārtikas vairumtirgotājam, kas konkrētajā iepirkumā ir uzvarējis, vismaz gada laikā ir stabils klients – pirmsskolas izglītības iestāde. Vienā pirmsskolas izglītības iestādes izsludinātajā iepirkumā nereti ir vairāki uzvarētāji, katrs piegādā kādas noteiktas pārtikas preču grupas.

4.2. SIA „Arati” un SIA „Flamenko” darbība

Saskaņā ar 15.09.2011. Sarunu protokolu starp Konkurences padomes amatpersonām un SIA „Flamenko” direktoru L.Kirilovu un SIA „Arati” menedžeri M.Dubrovski *„abas kompānijas visu laiku darbojas vienoti, nekonkurē, bet sadarbojas [..]*

Izņemot bērnudārzus, citu klientu SIA „Flamenko” un SIA „Arati” nav. M.Dubrovskis informēja, ka SIA „Flamenko” darbojas produktu piegādes bērnudārziem jomā no 2005.gada. [..]

M.Dubrovskis nav SIA „Flamenko” darbinieks, bet pēc L.Kirilova lūguma bez atlīdzības palīdz SIA „Flamenko” organizēt darbību. [..]

M.Dubrovskis izstāstīja, ka, kad ir noslēgti līgumi ar bērnudārziem un ar piegādātājiem (nepieciešamības gadījumā), tad bērnudārzu apgāde notiek sekojošā veidā: bērnu dārzu atbildīgie darbinieki sagatavo nepieciešamo produktu sarakstu (parasti ar roku uz papīra) – tas notiek katru dienu vai arī reizi nedēļā atkarībā no bērnudārza, tad šo papīru nodod šoferim, kas pieved produktus. Piegādātāji pieved produktus uz noliktavu vai arī paši „Flamenko”/„Arati” darbinieki brauc uz vairumtirdzniecības bāzēm iepirkt kādus produktus. Tad tiek iekrauta automašīna un tiek apbraukāti bērnudārzi. SIA „Flamenko” izraksta pavadzīmes, šoferi uz pavadzīmju pamata nodod produktus bērnudārzu darbiniekiem”.

Izvērtējot SIA „Arati” un SIA „Flamenko” pārstāvju minēto, Konkurences padome secina, ka abos uzņēmumos to darbību galvenokārt koordinē M.Dubrovskis, kas faktiskās darba attiecībās atrodas tikai ar SIA „Arati”.

Komentējot faktu, ka SIA „Flamenko” un SIA „Arati” bieži uzvar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu pārtikas iepirkumos, saskaņā ar Sarunu

¹ <http://dati.e-skola.lv/Katalogs/RigaPirmsskolaVisas>, skatīts 02.04.2012.

protokolā ar SIA „Flamenko” un SIA „Arati” fiksēto: „*M.Dubrovskis paskaidroja, ka „Flamenko”/„Arati”, ja pretendētu citos rajonos, tad varētu uzvarēt daudz kur. M.Dubrovskis norādīja, ka iespējams citas kompānijas reti piedalās konkursos Kurzemes rajonā, tāpēc, ka redz, ka „Flamenko”/„Arati” veiksmīgi darbojas un neredz iespēju piedāvāt kaut ko labāku pasūtītājam (*)*).

Konkurences padome veica SIA „Arati” un SIA „Flamenko” noliktavas Rātsupītes ielā 5, Rīgā, kā arī SIA „Arati” juridiskajā adresē un SIA „Arati” un SIA „Flamenko” pārstāvja M.Dubrovskā personiskā datora, kas tiek izmantots darba vajadzībām, pārbaudi. Pārbaudes laikā Konkurences padomes pārstāvji neieguva pierādījumus, kas apliecinātu SIA „Arati” un/vai SIA „Flamenko” Konkurences likuma izpratnē ir slēguši neatļautas vienošanās ar citiem tirgus dalībniekiem. Pārbaudot SIA „Arati” un SIA „Flamenko” pārstāvja M.Dubrovskā personiskā datora, kas tiek izmantots darba vajadzībām, pieejamos dokumentus, Konkurences padome nekonstatēja pazīmes, ka SIA „Arati” un SIA „Flamenko” cenu piedāvājumi pirmsskolas izglītības iestāžu pārtikas iepirkumos netiek sagatavoti patstāvīgi un neatkarīgi.

(*).

Pārbaudot SIA „Arati” un SIA „Flamenko” pārstāvja M.Dubrovskā personiskā datora, kas tiek izmantots darba vajadzībām, pieejamos dokumentus, Konkurences padome guva apstiprinājumu, ka SIA „Arati” un SIA „Flamenko” cenas saviem piedāvājumiem aprēķina patstāvīgi.

4.3. SIA „Arati” un SIA „Flamenko” konkurentu viedokļi par pārtikas vairumtirdzniecības tirgu un savu darbību tajā

4.3.1. Informācija par SIA „S.A.V.”

Saskaņā ar 2012.gada 17.janvāra Sarunu protokolu starp SIA „S.A.V.” un Konkurences padomes amatpersonām „*SIA „S.A.V.” pamatnodarbošanās ir pārtikas vairumtirdzniecība. [...] SIA „S.A.V.” ir dažādi ilgtermiņa līgumi ar pārtikas preču ražotājiem – Latvijas vietējiem un lielākajiem pamatā. SIA „S.A.V.” strādā ar visām preču grupām [...] SIA „S.A.V.” pasūta preces no ražotājiem un vai nu uzglabā tās savā noliktavā vai arī tūlīt piegādā klientiem [...]. Preces tiek pasūtītas ar nelielu rezervi, bet apjoms ir apmēram tāds, lai mēneša laikā visas preces apgrozās un lieki krājumi netiek veidoti. [...]*

(*).

SIA „S.A.V.” klientus iegūst piedaloties publiskajos iepirkumos un iesniedzot savus piedāvājumus. SIA „S.A.V.” iepirkumu dokumentāciju sagatavo – izpilddirektore, valdes priekšsēdētājs un komercdirektore [...]. Informāciju par izsludinātajiem iepirkumiem sameklē iepirkumu speciālists [...] un tālāk šo informāciju nodod izpilddirektorei un valdes priekšsēdētājam, kuri pieņem lēmumu par to, vai piedalīties vai nepiedalīties konkrētajā iepirkumā. Ja SIA „S.A.V.” nolemj, ka piedalīsies iepirkumā, izpilddirektore un valdes priekšsēdētājs izvērtē iepirkuma nolikumu. Tehniski piedāvājumu sagatavo, t.i., sagatavo tabulas un visus vajadzīgos dokumentus – izdara komercdirektore. Kad tas ir izdarīts, tad tālāk piegādājamo sortimentu, preces, cenas utt. nosaka izpilddirektore un valdes priekšsēdētājs. [...] Lēmumu par piedalīšanos kādā publiskajā iepirkumā SIA „S.A.V.” pieņem vadoties no: 1) maršruta, 2) iepirkuma apjoma, 3) iepirkuma nolikuma kritērijiem. [...]

SIA „S.A.V.” vērtējumā nav barjeru tirgus dalībnieku jaunu ienākšanai, bet ne visiem ir pieredze un zināšanas [...], lai šajās tirgū noturētos. [...]

[I]r izstrādāti vairāki maršruti, lai klienti būtu pēc secības un pa ceļam, lai optimizētu izmaksas. SIA „S.A.V.” maršruti aptver gandrīz visus Rīgas rajonus, izņemot

Maskavas forštati, Bolderāju un samērā maz Rīgas centru. Skatoties jaunus iepirkumus, SIA „S.A.V.” skatās, lai jaunais potenciālais klients iespēju robežās atrastos esošā maršruta robežās. Ja klients potenciāli jaunais nav esošā maršruta robežās, bet SIA „S.A.V.” var izpildīt iepirkuma nolikuma kritērijus, iepirkums ir liels, tad SIA „S.A.V.” piesakās uz šādu iepirkumu un ja tajā uzvar, tad iespēju robežās meklē vēl citus jaunus klientus. [..]

SIA „S.A.V.” nav veikuši analīzi par to kāpēc 2010.gadā biežāk uzvarējuši Rīgas Vidzemes priekšpilsētas pirmsskolas izglītības iestāžu iepirkumos, bet minējums varētu būt tas, ka Vidzemes priekšpilsētas pirmsskolas izglītības iestādes ir tuvāk SIA „S.A.V.” noliktavai, līdz ar to iespējams likt mazākas cenas, jo mazākas loģistikas izmaksas. SIA „S.A.V.” norāda, ka katrs konkurss ir individuāls un tam nav nekāda saistība ar priekšpilsētu vai rajonu. SIA „S.A.V.” ir samērā maz piedalījušies Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu iepirkumos izsludinātajos, jo šis rajons nav iestrādāts maršrutā un SIA „S.A.V.” nav centušies attīstīt šo rajonu maršrutā. Ja visi maršruti ir jau stabili noslogoti, SIA „S.A.V.” necenšas attīstīt jaunus maršrutus, jo tam nepietiek jaudas un jauna maršruta attīstīšana saistīta ar jaunām izmaksām [..]. SIA „S.A.V.” uzskata, ka arī citiem pārtikas vairumtirgotājiem maršruts ir viens no būtiskiem kritērijiem, izvērtējot piedalīšanos kādā iepirkumā. [..]

[P]ēc SIA „S.A.V.” vērtējuma un novērojumiem pārtikas vairumtirdzniecības tirgū uz pirmsskolas izglītības iestāžu, kā arī citos publiskajos iepirkumos ir ļoti augsta konkurence, piemēram, mazā bērnu dārzā uz iepirkumu ir 5 līdz 8 pretendenti”.

4.3.2. Informācija par SIA „Svit un K”

Saskaņā ar 2012.gada 18.janvāra Sarunu protokolu starp SIA „Svit un K” un Konkurences padomes amatpersonām „[...] SIA „Svit un K” nodarbojas tikai ar pārtikas vairumtirdzniecību un [...] piegādā šādas produktu grupas: augļi un dārzeņi, konservēti dārzeņi un augļi, sulas un bakalejas preces. [..]

SIA „Svit un K” sadarbojas ar dažādām zemnieku saimniecībām, tiešajiem ražotājiem, kā arī uz augļiem un konfektiem, cepumiem u.c. saldumiem ar vairumtirdzniecības bāzēm. [..]

SIA „Svit un K” noliktavas pārzine un valdes priekšsēdētājs katru dienu analizē Iepirkumu uzraudzības biroja, kā arī lapā „e-skola” pieejamo informāciju par aktuālajiem izsludinātajiem publiskajiem iepirkumiem. Kad tiek atrasts kāds iepirkums no pirmsskolas izglītības iestādēm, tad tiek atvērta lapa „e-skola” un pārbaudīts, vai tajā ir nopublicēts konkursa nolikums. Ja iepirkums ir sadalīts daļās pa produktu grupām, tad SIA „Svit un K” piedalās ar tām preču grupām, kuras var piedāvāt. SIA „Svit un K” vienmēr piedalās visos iepirkumos, kuros var iesniegt un piedāvāt savas preču grupas, ja piegādes adrese atrodas Rīgā vai Rīgas rajonā. [..]

Ja SIA „Svit un K” nolemj, ka piedalīsies publiskajā iepirkumā, tad tehniski visus papīrus, dokumentus sagatavo noliktavas pārzine, savukārt par cenām vienojas kopā ar valdes priekšsēdētāju. SIA „Svit un K”, nosakot cenas, salīdzina kādas cenas konkrētajai precei bija beidzamajos divos gados, kā arī izvērtē savas iespējas piegādāt vajadzīgo daudzumu, kā arī vērtē pašreizējo cenu. SIA „Svit un K” ir problēmas paredzēt benzīna cenas, kas arī ietekmē nosakāmo produkcijas gala cenu. Kad ir izvēlēta kāda cena tiks piedāvāta, noliktavas pārzine sakārto visus dokumentus, ieliek aploksnē un ved uz vietu, kur dokumenti jāiesniedz. [..]

SIA „Svit un K” piegādes maršruti ir pa visu Rīgas teritoriju. SIA „Svit un K” vērtējumā Kurzemes rajonā piesakās maz pretendentu, jo tur ir nelieli bērnu dārzi un tas ir tālu no SIA „Svit un K” noliktavas. Lai pieteiktos iepirkumā, SIA „Svit un K” skatās vedamo produktu apjomu un cik tas būs tālu no SIA „Svit un K” noliktavas. [..]

[N]e ar visām pirmsskolas izglītības iestādēm ir viegli strādāt un ar tādiem, kur bijuši savstarpēji konflikti, SIA „Svit un K” vairāk pēc tam uz tādiem publiskajiem iepirkumiem nepiesakās. [..]

SIA „Svit un K” norāda, ka vēl pirms bija publisko iepirkumu sistēma, firmas cīnījās par pirmsskolas izglītības iestādēm un veidojās zināms teritoriālais sadalījums. Tagad beidzamajos divos gados situācija ir nedaudz mainījusies, jo daudzi cilvēki ir nomainījušies, tomēr zināmais teritoriālais sadalījums joprojām ir saglabājies. [..]. Pēc SIA „Svit un K” novērojumiem pirmsskolas izglītības iestādes arī labprāt grib sadarboties ar vienu un to pašu firmu, ja sadarbība ir abpusēji veiksmīga”.

4.3.3. Informācija par SIA „Lemūrs VG”

Saskaņā ar 2012.gada 27.janvāra Sarunu protokolu starp SIA „Lemūrs VG” un Konkurences padomes amatpersonām „SIA „Lemūrs VG” nodarbojas ar pārtikas piegādi pirmsskolas izglītības iestādēm, slimnīcām, skolām, aprūpes centriem u.c. valsts iestādēm. [..] SIA „Lemūrs VG” nodarbojas tikai ar pārtikas piegādēm un tikai ar valsts iestādēm sadarbojas. SIA „Lemūrs VG” piegādā saviem klientiem visas pārtikas preču grupas: gaļa, zivis, pārstrādes produkti no gaļas un zivīm, piens un piena produkti, konservācija, maize un maizes produkti, augļi un dārzeņi, u.c. izņemot alkoholiskos dzērienus [..]

[S]aņem katru nedēļu pasūtījumus no klientiem. Pēc tam noliktavas darbinieki apkopo informāciju – paskatās, vai tās preces ir noliktavā (tādas, ko var ilgi uzglabāt) jeb vajag pasūtīt piegādātājam. Maizi, pienu, gaļu un dārzeņus piegādātāji SIA „Lemūrs VG” piegādā katru dienu [..]

[P]iegādātāji preces ar savu transportu ved uz SIA „Lemūrs VG” noliktavu. [..]. Pēc tam tālāk atvestās preces SIA „Lemūrs VG” sakomplektē kā vajag klientiem un izvadā [..]

SIA „Lemūrs VG” vērtējumā pārtikas vairumtirdzniecības tirgū ir ļoti daudz konkurentu un ir augsta konkurence tirgū [..]

SIA „Lemūrs VG” pirms piedalīties kādā publiskajā iepirkumā izvērtē iepirkuma apjomu, preču piegādes biežumu un potenciālā klienta atrašanās vietu. To, ka SIA „Lemūrs VG” nolemj, ka piedalīsies publiskajā iepirkumā, lēmumu par to pieņem direktora vietniece. SIA „Lemūrs VG” direktors ir valdes loceklis un vairāk kā juridiska persona, praktiski visus darbus dara un lēmumu pieņem direktora vietniece. Piedāvājumu tehniski sagatavo direktora vietniece. Noliktavas pārziņas direktora vietniecei iesniedz informāciju par piegādātāju cenām, kuras izvērtējot, direktora vietniece pieņem lēmumu kāds būs uzcenojums. [..] Nosakot gala cenu, kāda tiks noteikta produktiem, SIA „Lemūrs VG” ņem vērā šādus faktoros: klienta atrašanās vieta un vai tā ir pa ceļam saskaņā ar SIA „Lemūrs VG” maršrutiem [..]

SIA „Lemūrs VG” ir šādi maršruti: 1) Ķengarags; 2) Centrs – Vecmilgrāvis; 3) privātie bērnu dārzi, kur tiek piegādāti jau gatavi ēdieni. Šādi privātie bērnu dārzu klienti SIA „Lemūrs VG” ir Purvciemā, Čiekurkalnā, Titurgā, Baložos. SIA „Lemūrs VG” ir ieinteresēti iegūt jaunus klientus, kas ir šo maršrutu robežās. Atsevišķa klientu kategorija ir slimnīcas, jo pārtika tur tiek piegādāta 1 līdz 2 reizes nedēļā lielos apjomos un tad tās piegādes notiek ārpus standarta maršruta [..].

[J]a potenciālais klients ir minēto maršrutu robežās, tad liek zemāku piecenojumu, ja nav, tad lielāku, jo degviela ir dārga. [..].

()*

Pilnībā pārtraukt sadarbību ar pirmsskolas izglītības iestādēm SIA „Lemūrs VG” neplāno, jo, lai saņemtu zemāku cenu no ražotājiem, vajag lielāku kopējo produkcijas apgrozījumu, ko labi veido pirmsskolas izglītības iestādēm piegādātās produkcijas apjomi [..]

SIA „Lemūrs VG” nav informācija, kāpēc Kurzemes rajonā (Rīgas) ir tik maz pārtikas vairumtirgotāju, kas piesakās pirmsskolas izglītības iestāžu iepirkumos. SIA „Lemūrs VG” nekad nepiesakās Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu iepirkumos, jo Kurzemes rajons nav pa ceļam SIA „Lemūrs VG” maršrutā. SIA „Lemūrs VG” nav pārliecība, ka varēs uzvarēt kādā Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestādes iepirkumā, tā lai būtu vismaz 3 vai 4 uzvarēti konkursi un būtu izdevīgi attīstīt tur jaunu maršrutu[.]

SIA „Lemūrs VG” nekad nav pārliecība, ka konkrēti konkursā uzvarēs, bet tāpēc tiek izvēlēts, galvenokārt, piedalīties tajos, kas ir maršrutam pa ceļam [..].

[N]ekad nav saskārušies ar situāciju, ka kādas citas firmas viņiem zvanītu un teiktu, lai nepiedalās kādos konkrētos publiskajos iepirkumos”.

Konkurences padome secina, ka, izvēloties, kuru pirmsskolas izglītības iestāžu pārtikas iepirkumos piedalīties, kā viens no būtiskiem kritērijiem ir potenciālā klienta atrašanās vieta – kā tā saskan ar esošajiem pārtikas piegāžu maršrutiem. Klienta atrašanās vieta un tās attālums no pārtikas vairumtirgotāja noliktavas ir būtisks faktors piegādes izmaksu kalkulācijā, kas, savukārt, ir viens no būtiskiem iemesliem, kas ietekmē piedāvāto gala cenu. Konkurences padomes vērtējumā šāds arguments ir loģisks un racionāls, ņemot vērā ar pārtikas piegādi saistītos izdevumus.

Pārtikas vairumtirgotāji informāciju par pirmsskolas izglītības iestāžu izsludinātajiem pārtikas iepirkumiem iegūst internetā – Iepirkumu uzraudzības biroja mājas lapā, kā lapā „e-skola.lv”. Pārbaudot pārtikas vairumtirgotāju dokumentāciju un elektroniskajos informācijas līdzekļos pieejamo informāciju, Konkurences padomes pārstāvji nekonstatēja pazīmes, ka aptaujātie uzņēmumi savus piedāvājumus sagatavo nepatstāvīgi, kā arī neguva pierādījumus, kas liecinātu par Konkurences likuma izpratnē aizliegtām vienošanām starp neatkarīgiem tirgus dalībniekiem.

Izvērtējot SIA „Arati” un SIA „Flamenko” konkurentu minēto, Konkurences padome secina, ka vairumā gadījumu citi tirgus dalībnieki kā iemeslu nepiedalīties Rīgas pilsētas Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu izsludinātajos pārtikas iepirkumos norādījuši apstākli, ka Kurzemes rajons nav „izdevīgs”, ņemot vērā esošo pārtikas piegāžu maršrutu plānojumu. Savukārt, lai paplašinātu pārtikas piegāžu maršrutus, ir nepieciešami jauni ieguldījumi (transports, darba spēks), kā arī, lai maršruts būtu izdevīgs un nenestu zaudējums, ir nepieciešams, lai šajā rajonā būtu vairāku klientu atrašanas vietas. Minētie argumenti, Konkurences padomes vērtējumā, var tikt uzskatīti kā iemesls tam, lai izvērtētu potenciālos ieguldījumu un ieguvumu samērojamību, veidojot jaunu transporta maršrutu. Vienlaikus, Konkurences padomes vērtējumā, citu pārtikas tirgotāju viedokļos vērojama pretruna, ņemot vērā to, ka paši uzņēmumi ir norādījuši, ka tirgū ir ļoti augsta konkurence (*).

4.3.4. Informācija par SIA „Ambers 99”

Saskaņā ar 2012.gada 5.marta Sarunu protokolu starp SIA „Ambers 99” un Konkurences padomes amatpersonām (*).

(*)

4.4. Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestādes apmeklējums

Saskaņā ar 2012.gada 31.janvāra Sarunu protokolu starp Rīgas 234.pirmsskolas izglītības iestādi (turpmāk tekstā – R234.PII) un Konkurences padomes amatpersonām iepirkuma procedūra un ar to saistītās darbības notiek šādi: „Rīgas 234.pirmsskolas izglītības iestāde [..] informē, ka pirms tiek izsludināts publiskais iepirkums tiek izdots vadītāja rīkojums par iepirkumu komisijas izveidi. Tālāk komisija izstrādā iepirkuma

nolikumu un tehnisko specifikāciju. Tad komisijas sēdē tiek apstiprināts šis nolikums ar tam klāt pievienotajiem pielikumiem – pieteikums, specifikācija, līguma projekts. Tad informācija par izsludināto iepirkumu tiek publicēta IUB un lapā e-skola. Saskaņā ar noteikto termiņu tālāk pretendenti iesniedz savus piedāvājumus. Potenciālie pretendenti savus piedāvājumus iesniedz klātienē R234.PII vai sūta pa pastu. R234.PII vadītāja informē, ka biežāk piedāvājumi tiek iesniegti tos atnesot klātienē. Nemēdz būt gadījumi, kad vairāki pretendenti nāktu vienlaicīgi, kā arī nav tā, ka viena persona atnestu piedāvājumus no atšķirīgu firmu pretendentiem. [...] Saņemot piedāvājumus tiek fiksēts piedāvājuma saņemšanas datums, laiks un persona, kas iesniegusi dokumentus [...]

R234.PII pēdējos piecus gadus sadarbojušies ar SIA „Arati”, SIA „Flamenko” vai SIA „Arati” un SIA „Flamenko” apvienojumā [...]

R234.PII norāda, ka vienmēr pārtiku no piegādātājiem saņem tieši tādu kā ir norādījuši iepirkuma tehniskajā specifikācijā. [...] Pārtiku no pasūtītāja pieņem saimniecības daļas vadītāja [...]

Gadījumā, ja tiek lauzts līgums ar esošo piegādātāju, tiek rīkota sarunu procedūra, pamatojoties uz ārkārtas apstākļiem, lai atrastu piegādātāju, kas piegādās pārtiku līdz tiks pabeigta iepirkumu procedūra un noslēgts līgums”.

Izvērtējot R234.PII sniegto skaidrojumu, kā arī R234.PII iepirkumu dokumentāciju, Konkurences padome konstatēja, ka R234.PII iepirkumi tiek organizēti saskaņā ar iepirkumu organizēšanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem. Iepazīstoties ar iesniegtajiem piedāvājumiem, Konkurences padome nekonstatēja faktus, kas norādītu, ka neatkarīgu tirgus dalībnieku (pretendentu) iesniegtie piedāvājumi būtu uzskatāmi par līdzīgiem vai vienādiem.

5. Lietas dalībnieku SIA „Arati” un SIA „Flamenko” viedokļu analīze

Konkurences padome 2012.gada 20.aprīlī nosūtīja SIA „Arati” un SIA „Flamenko” uzaicinājumu iepazīties ar Lietā esošajiem materiāliem un izteikt viedokli.

SIA „Arati” un SIA „Flamenko” pārstāvji iepazīties ar Lietu ieradās 2012.gada 27.aprīlī.

Pēc iepazīšanās ar Lietas materiāliem SIA „Arati” un SIA „Flamenko” pārstāvji informēja, ka neizmantos savas likumā noteiktās tiesības un nesniegs viedokli par Lietu.

6. Secinājumi

1) Pirmsskolas izglītības iestādes vairumā gadījumu līgumus par pārtikas piegādi slēdz uz vienu gadu. Līdz ar to pārtikas vairumtirgotājam, kas konkrētajā iepirkumā ir uzvarējis, vismaz uz gadu ir stabils klients – pirmsskolas izglītības iestāde. Vienā pirmsskolas izglītības iestādes izsludinātajā iepirkumā nereti ir vairāki uzvarētāji, katrs piegādā kādas noteiktas pārtikas preču grupas.

2) Lai sāktu nodarboties ar pārtikas vairumtirdzniecību, nav nepieciešami lieli ieguldījumi, ļoti specifiskas zināšanas vai iekārtas, t.i., nepastāv barjeras ieiešanai tirgū.

3) Saskaņā ar pārtikas vairumtirdzniecības tirgus dalībnieku viedokli, pārtikas vairumtirdzniecības piegādes tirgū pirmsskolas izglītības iestādēm Rīgas pilsētā un tuvējos rajonos ir augsta konkurence.

4) Formāli pārtikas vairumtirdzniecības piegādes tirgū pirmsskolas izglītības iestādēm Rīgas pilsētā un tuvējos rajonos nepastāv šķēršļi jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai, tomēr praktiski, saskaņā ar KP apkopotajiem Monitoringa Nr.1 un Monitoringa Nr.2 rezultātiem, kā arī atsevišķi tirgus dalībnieku izteiktajām norādēm,

secināms, ka šķēršļi pastāv ne tikai jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai, bet arī esošo tirgus dalībnieku iespējām piedalīties Rīgas pilsētas Kurzemes rajona pirmsskolas izglītības iestāžu izsludinātajos iepirkumos par pārtikas piegādēm.

5) Izvēloties, kādas pirmsskolas izglītības iestādes pārtikas iepirkuma konkursa iepirkumā piedalīties, pārtikas vairumtirgotāji ņem vērā pirmsskolas izglītības iestādes atrašanās vietu un kopējo iepirkuma apjomu – summu Ls.

6) Ņemot vērā ar pārtikas piegādi saistītos transporta izdevumus, pārtikas vairumtirgotāji vairumā gadījumu cenšas maršrutus optimizēt, lai pēc iespējas vairāk klienti atrastos netālu viens no otra, piemēram, vienā rajonā ir vairāki klienti, līdz ar to samazinās transportēšanas izmaksas uz vienu piegādi. Vienlaikus, tā kā ir uzņēmumi, kas pārtiku piegādā arī ārpus Rīgas – uz tuvējiem Rīgas rajoniem, tad nevar apgalvot, ka pārtikas vairumtirgotāji izvēlas tikai tādus esošos un potenciālos klientus, kas atrodas tuvu viņu noliktavai vai birojam.

7) (*).

8) (*).

9) (*).

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 11.panta pirmās daļas 3. un 5.punktu, 27.² panta pirmo daļu un Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 4.punktu, Konkurences padome

nolēma:

izbeigt lietas Nr.p/11/03.01.-01./10 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 3. un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Arati” un SIA „Flamenko” darbībās” izpēti.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja p.i.

Dz.Striks